

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : ศักยภาพของกลุ่มและองค์กรท้องถิ่นในการพัฒนาชนบท

ชื่อผู้เขียน : นางสาวจารุพรรณ สายสุคนธ์

ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต : สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ ลิสุวรรณ ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยงยุทธ เปลี่ยนผดุง กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.เจ็ดหล้า สุนทรวิภาต กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาศักยภาพของกลุ่มและองค์กรท้องถิ่นในการพัฒนาชนบท แหล่งข้อมูลได้แก่ สมาชิกขององค์กรและกลุ่มท้องถิ่น ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการในหมู่บ้านแควมะกอก หมู่ที่ 1 ตำบลสออด อำเภอสออด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า หกกลุ่ม/องค์กร คือ คณะกรรมการสภาตำบล (กสต.) คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) กลุ่มเหมืองฝาย กลุ่มเกษตรกร กลุ่มทำน้ำปลา และคณะกรรมการพัฒนาเด็ก (กพด.) การสรรหาคณะกรรมการทั้งหกกลุ่มได้มาจากการเลือกตั้ง แต่ละกลุ่ม/องค์กรมีบทบาทแตกต่างกันไปตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น บทบาทในการเป็นผู้นำ บทบาทในการเป็นผู้ปฏิบัติ บทบาทในการเป็นผู้เชื่อมประสาน บทบาทในการเป็นผู้ให้การศึกษา และบทบาทในการแก้ไขข้อขัดข้อง เป็นต้น

บทบาทต่าง ๆ ของกลุ่มที่กล่าวมา บางสถานการณ์ไม่จำเป็นต้องแสดงทุกบทบาท การแสดงบทบาทเช่นใดนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในและภายนอกของสังคม กลุ่ม/องค์กรเหล่านี้แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ องค์กรทางเศรษฐกิจ ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มเหมืองฝาย และกลุ่มทำน้ำปลา องค์กรทางการปกครอง ได้แก่ คณะกรรมการสภาตำบล (กสต.) คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) องค์กรทางสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาเด็ก (กพด.)

สำหรับปัจจัยที่สำคัญสองประการคือ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ นโยบายของรัฐบาล การเรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ สภาพแวดล้อมทางสังคม ตลอดจนการปฏิสัมพันธ์กับองค์กร/กลุ่มต่าง ๆ ส่วนปัจจัยภายใน ได้แก่ สมาชิกในกลุ่ม ซึ่งครอบคลุมถึงเพศ อายุ การศึกษา และพฤติกรรมของคนในกลุ่ม ตลอดจนถึงจุดมุ่งหมายของกลุ่ม และการติดต่อสื่อสารภายในกลุ่ม หรือองค์กร ปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นนี้ จะส่งผลต่อวิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงตามแนวทางการพัฒนาชนบทต่อไป

The logo of Chiang Mai University is a circular emblem. In the center is a detailed illustration of an elephant standing and facing left. Above the elephant's head is a traditional Thai oil lamp (diya) with a flame. The entire emblem is enclosed within a circular border. The Thai text 'มหาวิทยาลัยเชียงใหม่' is written along the top inner edge of the circle, and 'CHIANG MAI UNIVERSITY 1964' is written along the bottom inner edge. There are decorative floral motifs on either side of the elephant.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title : The Capacity of Local Group and
Organization for Rural Development

Author : Miss Charupau Saisukou

M.Ed. : Nonformal Education

Examining Committee :

Assoc. Prof. Dr.Chukiat Leesuwana Chairmam

Assist. Prof Yongyuth Plianpadung Member

Assoc. Prof. Dr.Cherdla Soontornvipart Member

Abstract

This research was an attempt to examine potentiality of local groups and organizations in rural development. Informants, major sources of data and information, comprised both formal and informal members of such groups and organizations in Kwaemakok Village, Hod Sub-District, Hod District, Chian Mai Province. Six groups/organizations were identified, namely, Tambol Council Committee (TCC), Village Committe (VC), Earthen Dikes Group/ Farmers' Group, Fish Water-Making Group and Child Development Group (CDE). Members of these groups were elected. Each was found to assume different roles depending on circumstances, e.g., leader, practitioner, coordinator, educator and cenflict resolution Figure.

In certain situations, it did not have to perform every role mentioned here. Performed roles were dictated by both

internal and external factors. The 6 groups/organizations belonged to 3 different types. Type 1, economic orientation, comprised TCC and VC. Type 3, social and cultural type, comprised the Child Development Group.

Factors affecting group/organization operations and its performing of roles were of both internal and external nature. The latter included state policies, mass media, social environment and interactions with other groups/organizations. The former comprised sex, age, educational background and behaviors of group/organization members; group/organization goals and objectives; its norms and intra-group/organization communication. These factors were found to play a crucial role in developing human resources within each group/organization which, in turn, helped bring about desirable changes in the community.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved